

120

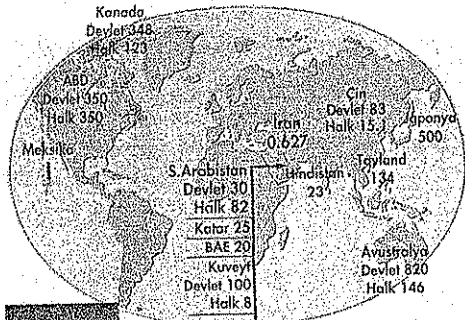
# KENT GENEL EROZYON PROJESİ

B (120)-(129)

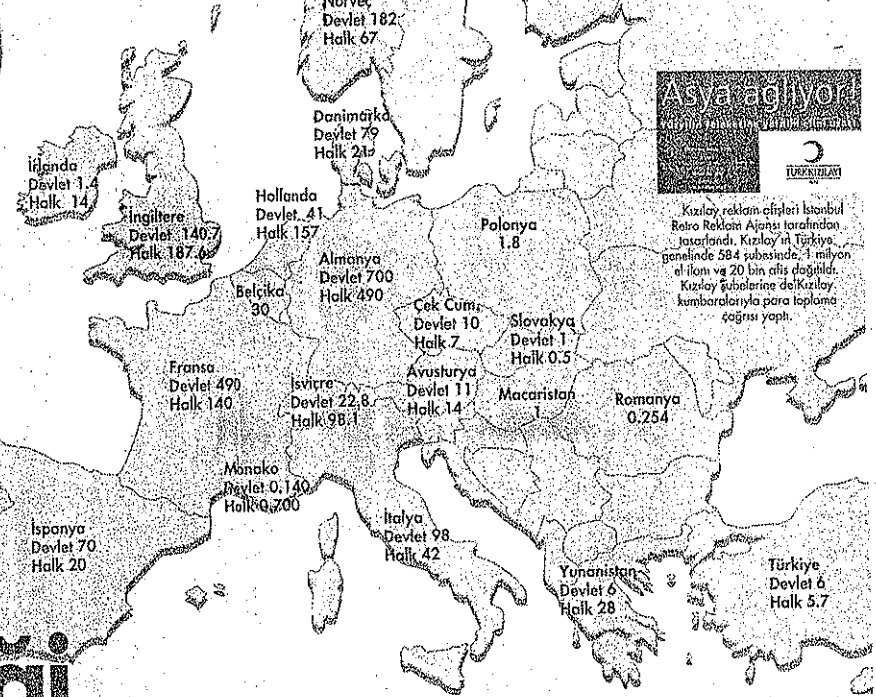
# SEL BASKINLARI

**SEL BASKINLARINI ÖNLEMELİK İÇİN**

**DRENAJ KANALLARI AÇMAK LAZIMDIR.**



### Asya felaketi kurbanlarına kim kaç Milyon dolar yardım etti ?



**Asya ağlıyor**  
Kızılay reklam ofisi ile İstanbul Retro Reklam Ajansı tarafından tasarlandı. Kızılay'ın Türkiye genelinde 584 şubesinde, 1 milyon el ilanı ve 20 bin afiş dağıtıldı. Kızılay şubelerine de Kızılay kumbaralarıyla para toplama çağrısı yapıldı.

# Tarihin en büyük yardım seferberliği

Bu rakamlar Anadolu Ajansı'nın AFP ve dayanarak 12 Ocak'ta verdiği habere göre alındı, ancak bazı rakamlar güncellendi. Hükümetlerin yardımlarının büyük bölümü henüz gerçekleştirmedi. Belirtilen miktarla aynı yardımlar dahil.

26 Aralık 2004'te Hint Olyanusu 9 büyüklüğünde bir depremle sallandı. Ama öldürücü darbeyi tsunami vurdu. Aletin yıkım korkunçtu. Hint Olyanusu'na kıyasla 11 ülke, en çok da Sri Lanka, Tayland, Endonezya ve Hindistan etkilenmişti. Şu anda bilinen son ölü sayısı 163 bini geçti 5 milyon insan evsiz kaldı.

Felaketin boyutları ortaya çıktıkça bütün dünya elini cebine attı. Batılılar, dünyanın herhangi bir yerinde bir felaket olduğunda başlı başına yardım kampanyası düzenliyor. Ancak son zamanlarda bir "yardım yarışması" da çıkmıştı. Çünkü örneğin 20 yıl önce Etiyopya'da açlık için yapılan kampanyada büyük paralar toplanmış, ancak sürdürülebilir bir sonuç ortaya çıkmamıştı. Ama bu felaket, sosyal ya da siyasal değil, doğal bir afetli; insanlar doğal afet kurbanlarına yardım etmekte hiç tereddüt etmiyor.

El Pais Gazetesi'nde bir yorum yayınlanan A. A. Bastenier, 1976'da Çin'deki depremin 255 bin, Bangladeş'te 1991'de iki sıklıkla 263 bin insanın ölümüne yol açtığı tsunamiler "O zaman niye böyle büyük bir dayanışma dalgası yaşamadık?" diye soruyor. Cevap şöyle: İlk kez bir doğal afet, bu kadar çok sayıda ülkeyi etkiledi. İlk kez bir doğal afet, dünyanın 72 milletinden insan öldü. Amerikalı, İsveçli, İspanyol, İngiliz, Fransız turistlerin o sırada Maldiv Adaları'nda ya da Phuket'te bulunması -olumlu bir sonuç oldu, çünkü dünya medyası konularını, objektiflerini bölgeye çevirdi. Böylece bütün dünya felaketi gördü, dehşete kapıldı ve elini cebine attı.

The Economist Dergisi de, kampanya için yaptığı yorumda, "Tsunami, sivri geçti" diyor. Dünyanın her yerinde hükümetler, sempozyumları, konferansları, toplantıları, yardım miktolarını süratle açıklıyor. Hatta birbiriyle rekabete bile girdiler. Bazı Batılı gazeteler, politikacıların bu gibi durumlarda halkın ilgisini azalttıktan sonra başlangıçta söz verdikleri yardımların çoysuklarını hatırlatarak, kendi hükümetlerini izleyeceklerini açıkladılar. Geçen hafta Paris'te toplanan Paris Kültürü İyisi Hükümetleri (Avusturya, Avusturya, Belçika, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, İngiltere, İrlanda, İtalya, Japonya, Hollanda, Norveç, Rusya, İspanya, İsveç, İsviçre ve ABD) tsunamiden etkilenmiş ülkelerin borçları için kapsayıcı moratorium (borç etlemesi) kelimeli atması da, kampanya başarısını sonlandırdı.

Ve işle sonuç: Anadolu Ajansı'nın perşembe günü geçtiği bir haberde göre Güney Asya'ya global yardım miktarı şimdiden 10 milyar doları aşmış. Türkiye'nin bunun içindeki payı 11.7 milyar dolar civarında.



### AMERİKA İÇİN İMAJ FIRSATI

Bu hafta yönetimi başlangıçta ABD'nin 15 milyon dolar yardım yapacağı açıkladı. Bu az bulunduk ve tepkilere yol açtı. Hattı Colin Powell, bu tutumu "Büyük kural kırılması" diye eleştirerek, tsunaminin Irak ve Filistin yüzünden Müslümanlar arasında ABD'nin zarar gören imajını düzeltmek için bir vesile olduğunu söyledi. ABD hükümeti de resmi yardım önce 35, sonra 350 milyon dolara çıkardığını açıkladı. Bu arada Amerikan halkı, şirketler ve STK'lar hükümetle eşgüdünde. Washington Post'a göre 350 milyon dolarlık sivil bağış rakamı ABD'de bir ay için yapılan kampanyaların en büyüğü. Starların milyon dolarlık çekimlerinden tutun da onanesinden kendisine doğum günü yapmak yerine Asyol çocuklara 250 dolar bağış yapmasını isteyen 9 yaşındaki Kaliforniyalı çocuğu kadar, Amerikan halkı bağış işine dönülebilir. Ancak Washington Post, yine de rakamın 3 bin kişinin öldüğü 11 Eylül saldırılarında toplanan 2 milyar dolara göre çok küçük olduğunu hatırlatıyor.

## Türk halkı uluslararası yardımda en büyük sınavını veriyor bağış 5.7 milyon dolara ulaşıyor

Türkiye başlangıçta ne olduğunu pek kavrayamadı, uluslararası yardım konusunda pek de pratik değil olduğu düşünürdü. Felaketin yakalığı ortaya çıktıkça ve Batı'da yapılan kampanyalar duyuldukları bizi de bir hareketlilik başlattı. Dünya ülkelerinin yardım az da olsa Türkiye kendi içinde büyük katılım gösterdi. İnanılmaz güzel örnekler de çıktı.

Şu anda en büyük kampanyayı Kızılay yürütüyor. Kızılay 19 bankada hesap açtı. Bu hesapların numarası 2868'dir. Ardından Turkecil, Telsim ve Avea ortaklaşa sms mesajıyla bağış toplama kampanyasını düzenleyince kolaylık olsun diye 2868 rakamını seçtiler. Cep telefonundan bu numaranı arayanlar otomatik olarak 5 YTL yardımında bulunuyor. Ancak bu kampanyaya katkı sağlamak isteyenlerden ötürü Hazır Kart kullanıcıları katılmıyor, bu da kampanyanın daralmasına neden oluyor.

Bu arada Türkiye'nin her kesiminden insanlar, kuruluşlar, Asya felaketi için bir şeyler yapmaya çalışıyor, topladıkları yardımları da Kızılay'a iletiyor. Birkaç örnek sıralayalım:

- ✓ Kadıköy Belediyesi, Altı Nokta Kırklar Derneği çektikleri Kızılay'a teslim etti.
- ✓ Lisesiz Çocuklar Vakfı 1000 YTL (1 milyar TL) topladı.
- ✓ Özel Olimpiyatlar Türkiye Onursal Başkanı Dilek Sabancı 50 bin YTL (50 milyar TL) bağış yaptı.
- ✓ Ro-Ro Geniş İşletmecileri ve Koombine Taahhütlü Demerji (Roder), Sağlık-Sendikası, Özel Fenerbahçe Okulları, Floryalı Kadınlar Demerji, Boğaziçi, Hacettepe ve Bilkent üniversitelerinin açtığı kampanya sürüyor.
- ✓ Yeditekle zindanlarında bir rock konseri düzenlenince, Akmerkez'de geliri bağışlanacak bir fotoğraf sergisi açıldı.
- ✓ Çanakkale'de öğrenciler harddisklerinden ayrıarak kampanyaya 1.500 YTL (1 milyar 500 milyon TL) katkıda bulundu.
- ✓ İtalyan Kültür Merkezi'nde yapılan klasik müzik konserinin geliri yardıma aktarılacak.
- ✓ BM Mülleriçer Yürsek Komiserliği'nin Türkiye temsilciliğinin Türkiye kampanyasına, Devlet Hastaneleri ve Hastalara Yardım Vakfı, Sigortacı ve Göçmenler Dayanışma Demerji (SGDD) Sivil Toplum Destekleme Merkezi, Mazlumder, Uluslararası Mavi Hilal Vakfı destek veriyor. Bu kampanya için de Turkecil faturaları hatlarında 3288'e bir mesaj gönderiliyor.

Bir başka BM kurucusu olan UNICEF de Türkiye'de kendi kampanyasını yürütüyor. Türkiye milli komitesi aracılığıyla Tarkan'ın da yer aldığı bir yardım spotuyla ve Turkecil 3005'ten mesajla ve banka hesaplarında yardım topluyor. Şimdilik sonuç şöyle: Kızılay'ın 13 Ocak 12:00 itibarıyla bankalarda toplanan parası 4.322 milyon YTL. Buna yaklaşık 1 milyon YTL tutarındaki sınıs yardımları, Türkiye İhracatçı Meclisi'nden gelecek 1 milyon YTL'lik bağış ve Kızılay'ın kendi kayıtlarından yapıacağı 1.5 milyon YTL'lik yardım eklendiğinde, toplanan rakam 7 milyon 800 bin YTL'yi (7 trilyon 800 milyar TL), 5 milyon 743 bin dolar) geçecek.

Türk hükümeti ise ilk olarak Endonezya, Sri Lanka, Tayland, Maldivler ve Malezya hükümetlerine toplam 1 milyon 250 bin dolar insani yardım gönderdi. Daha sonra bu miktar artırıldı ve hükümetin nakit ve uçaklarla gönderdiği aynı yardım 6 milyon dolara çıktı.

Dişleri Bakanlığı ise geçen hafta yaptığı görüşme, bütün bunlara Başbakanlık Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün açtığı kampanyasını da eklediğinde Türkiye'nin yardım miktarının 15 milyon dolar bulmasını beklediğini açıkladı.

## Yardım da tsunamî gibi büyük bir kaos

Bütün dünyada başta bulunanların kafasında hep aynı soru var: Para iyi dağılacak mı, yardım yerine ulaşacak mı? Bylesine geniş bir alana yapılacak bir felakette, yardım kampanyasının da tsunamînin kendisi gibi büyük bir kaosla döndüğünü kaçınılmaz. Koordinasyonsuz yürütülen durumdaki olan Birleşmiş Milletler de büyük bir sınav veriyor.

Yardım çabalarının zorluğu, felaketin en büyüğüne yaşansa da Endonezya'nın Aceh bölgesinde, sadece havaalanında bile 60 organizasyon ve 1125 yardım görevlisinin konuşulması omışsından anlaşılıyor. Bölgede Endonezya hükümetine karşı bağımsızlık için savaşan Özgür Halk Hareketi'nin varlığı, ayrı başka sorun yaratıyor.

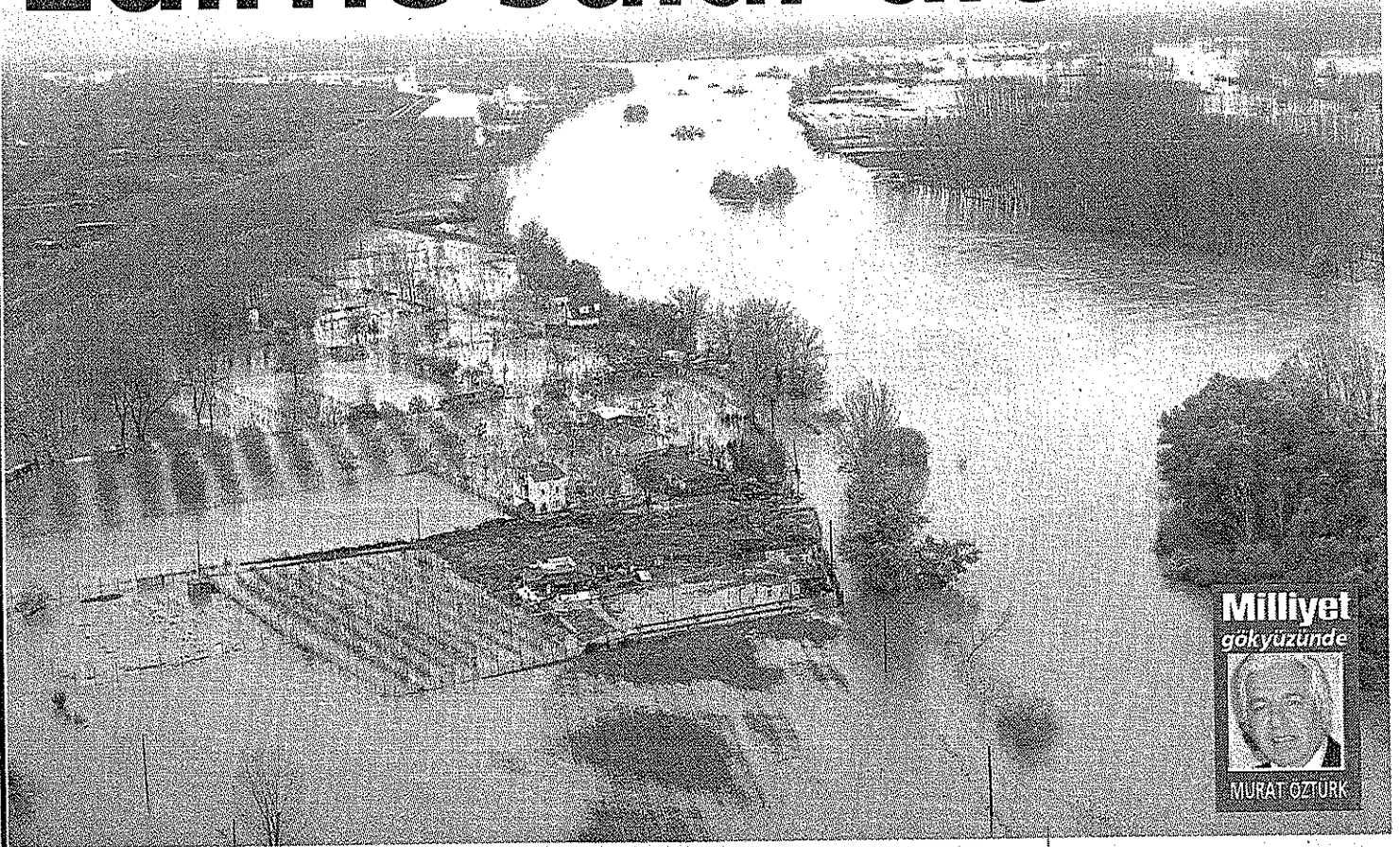
Bir de bunlara din sorunu ekleniyor. Tsunamînin dünyanın en kalabalık, Müslüman ülkesi Endonezya'yı vurması, bütün dünyadaki Müslümanları yakından ilgilendiriyor. Bunun olumsuz yönü, Arap ülkelerinden çok büyük bağışlar yapılması.

Bazı ilginç olaylar da yaşanıyor: Örneğin Türkiye'nin Stockholm Büyükelçiliği'nin, İsveç Radyosu'nun kampanyasına katkıda bulunmak üzere Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı camilerde bağlaştığı ve 76 bin İsveç Kronu (15 bin YTL) toplanmasını sağlayan kampanya bunun bir örneği.

Batı ülkelerinde de insanlar, din ayırımı yapmadan yardımda bulunuyor ancak sorunlar da yaşanıyor değil. Örneğin geçen hafta Washington Post Gazetesi, küçük bir skandal ortaya çıkardı. ABD'nin Virginia eyaletinde bulunan Worldhelp adlı küçük bir Hıristiyan grubun, felaketi için para toplayan insanlara "Acen bölgesinden 300 kişesiz Müslüman çocuğu alıp Hıristiyan olarak yetiştirileceği" şeklinde bir broşür dağıtımını belirlen gazete, bu konuda öyle bir gürültü kopardı ki, bu tür faaliyetler başlatılmadan önce soruşturulmuş bular, böyle bir yardım seferberliğinde bile dini ve ideolojik ayrımların rol oynamabileceğini gösteriyor.

21 Kasım 2007 Milliyet

# Edirne sular altında



Milliyet  
gökyüzünde



MURAT ÖZTÜRK

**BULGARİSTAN**, aşırı yağışlar yüzünden kapaklarını açtığı barajlardan bildirdiğinden fazla su verince, Edirne sele teslim oldu. Tunca ve Meriç nehirleri taşı, yüzlerce ev ve tesis sular altında kaldı. Pazarkule ve Kapıkule gümrük kapıları kapandı. Şehirde ulaşım botlarla sağlanabilirken, zırhlı personel taşıyıcılar da devreye sokuldu. >>4'te

Milliyet Gökyüzü muhabiri Murat Öztürk, Bulgaristan'ın kapakları açmasıyla afet bölgesine dönüşen Edirne'yi havadan böyle görüntüledi.

# Samsun savaştan çıkmış gibi

26 Ağustos 2007 McClary

Sel, Samsun'u vurdu. 500 işyeri ile yüzlerce evi su bastı, 300'e yakın araçta hasar oluştu. Doğalgaz ve elektriğin kesildiği kentte cadde ve sokaklar kullanılamaz hale geldi. Yozgat'ta da sel hayatı felç etti

## İBRAHİM SEZEN İSMAIL TEMİZ Samsun DHA

Samsun'da, metrekarere 90 kilogram yağış düşmesi sonucu 2 saatte kenti tanımayan hale getiren sel, ilk belirtilmelere göre, 500 işyeri ile 300'e yakın araçta hasara neden oldu. Yüzlerce evi su basarken, evleri kullanılmaz hale gelen 20 aile, Kızılay Samsun Şubesi'nin yardımına yerleşti.

Valilikte oluşturulan kriz masası, çalışmalarında trafikle kapanan caddelere ağırlık verdi. Kentin bazı bölgelerine 1 gün boyunca elektrik verilmedi. Boru hatlarındaki hasar nedeniyle doğalgaz da kesildi. Polis işyerilerinde soğuk olmaması için gece boyunca geniş güvenlik önlemleri aldı.

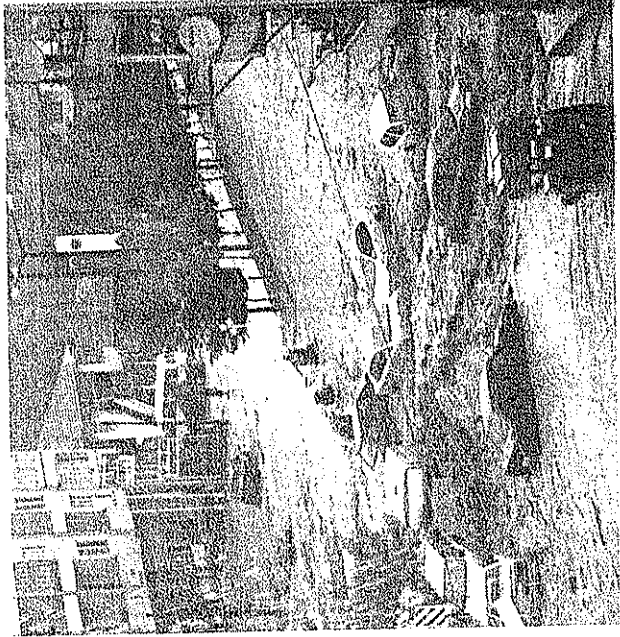
## 1 milyon YTL yardım

Bayındırlık Bakanı Faruk Nafiz Özak dün geceyi Samsun'da geçirdi. İlk etapta 1 milyon YTL yardım yapıldığını belirten Özak, "Bu rakam artacak. Altyapı hasar görmüş" dedi. Esnafı biriktiren kolektifler sağlanacağına ifade eden Özak şöyle dedi: "KDV'ye muhtasar beyannamelerinde eriteme yapıldı. SSK, Bağ-Kur borçları konusunda iyileştirmeler yapılacak." Erzurum'da da sel, Horasan, Narman ve Köprüköy ilçelerindeki 18 köyde hasara yol açtı.



## Asfalt yol çöktü

Sel, Samsun'un önemli bölgelerinden Banış Bulvarı'nı tanımayan hale getirdi. Logoların yetersiz olması ve var olanların tıkanması nedeniyle asfalt yol tabakaları halinde yerinden koparken, bazı yerlerde büyük çukurlar oluştu. DHA



## Yozgat da sele teslim

Yozgat Akdağmadeni'de bir saat süren sağanak yağış sonrasında sel meydana geldi. Can kaybının yaşanmadığı selde, bazı ev ve işyerleri su baskınına uğradı. Sel sularına kapılarak birbirine giren 48 araç, iş makinelerinin yardımıyla kurtarıldı. DHA

## Arazöz ölüm saçı

Mersin'in Anamur ilçesinde bir yangın ihbarına giden Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait arazöz kırmızı ışıkta duran otomobile çarptı.

Kazada, otomobil sürücüsü Celal Çataltepe, Hatice Çataltepe (50), Demet Gültekin (30), Emine Çataltepe (22), Gülseren Çataltepe (5) ve Gökrem Çataltepe (4) olay yerinde yaşamını yitirdi.

Aynı araçtaki Şerval Gültekin (6) ile Gülge Çataltepe (4) de ağır yaralandı. Arazöz şoförü Hidayet Tatar gözaltına alındı. Kazaya ilgili soruşturma sürerken, orman yangını ihbarının asılsız olduğu anlaşıldı. MERSİN DHA

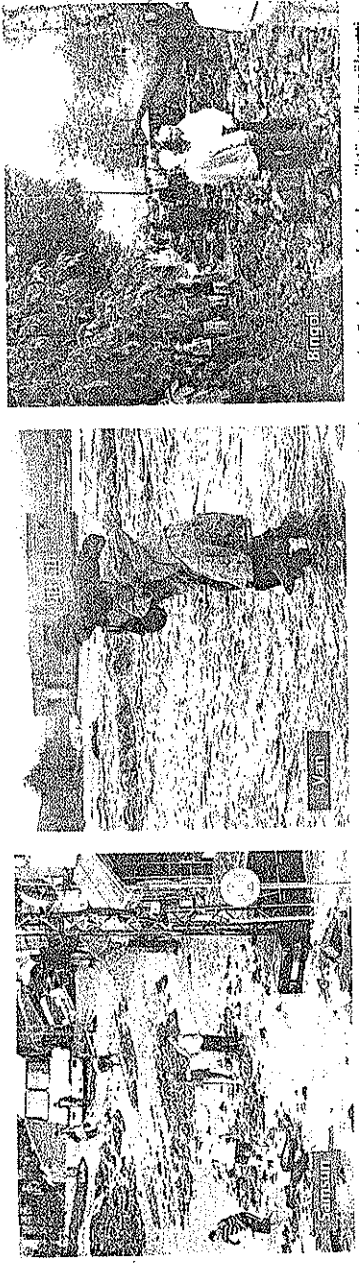
## İstanbul'a yağmur geliyor

Yaz aylarının yağsız geçiren Türkiye'yi bu hafta yağmur bekliyor. Yurdun kuzeyi, iç ve doğu kesimlerinde hâkim olacak olan yağışlar, yarın İstanbul'un Anadolu yakasında, selı gününden itibaren ise tüm İstanbul'da etkili olacak.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü resmi internet sitesinden sağanak yağış nedeniyle uyararak, vatandaşlardan sel, taşkın, yıldırım düşmesi, heyelan tehlikesine karşı tedbirli olmaları istendi. İSTANBUL Milliyet

# Kurak yazda sel felaketi

*Pek çok il sıcaklarla kavrulurken, yurdun kuzey ve doğusunda etkili olan yağış Samsun, Van Erzurum ve Bingöl'de sel felaketine dönüştü. İki de can alan sellerde maddi hasar büyük*



Samsun, Erzurum, Van ve Bingöl'de yağışlar yaşamı felç etti. İki kişinin de ölümüne yol açan sel, evleri yıkıp harap etti, ağaçları yerlerinden söktü, yolları çökertti.

## DOĞAN HABER AJANSI

Yurdun kuzeyinde ve doğusunda etkili olan yağış Samsun, Erzurum, Van ve Bingöl'de sel felaketine dönüştü. Van'da sel sularına kapılan bir çocuk yaşamını yitirdi. Samsun'da damda biriken suları temizlemeye çalışan bir kadın yıldırım çarpması sonucu can verdi.

## Caddeler çöktü

Samsun'da dün sabaha karşı saat 03.30'da başlayan ve 2 saat süren şiddetli yağmurla biriken sel suları asfalt yerlerinden söktü, park halindeki araçları önüne katıp sürükledi. Yüzlerce ev ve işyerinin yanı sıra Doğum ve Çocuk Hastahaneleri ile Diş Hastahaneleri ve bazı sağlık ocaklarının alt katlarını da su bastı. Kurtarma ekipleri

de yer yer 1 metre yüksekliğe ulaşan sel sularında mahsur kaldı. Hatların zarar görmesi üzerine olası bir facia göz önüne alınarak kentim tüm elektrik ve doğalgaz kesildi.

Sel suları özellikle Selahıye, Derebağçe, Liman mahalleleri ile 100. Yıl, Barış ve Atatürk bulvarları başta olmak üzere bir çok caddede ve sokakta etkili oldu. Ağabali Caddesi'nin 50. Gazzi Caddesi'nin de 100 metrelik bölümü çöktü. Samsun-Bafra karayolu da sel suları nedeniyle uzun süre kapalı kaldı.

Atakum, Yeşilidere Mahallesi'nde evinin damında biriken yağmur sularını temizlemeye çalışan Sevgi Akgözü (26), yıldırım çarpması sonucu yaşamını yitirdi. Selin etkilerini görüntülere yansıtan DHA muhabiri Şenol Çakır da 3 metre derinlikteki su dolu çukura düşerek boğulma tehlikesi geçirdi.

çıldı. Çakır'ın kamerası ve cep telefonunu kullanamaz hale geldi.

Van'ın Özalp ilçesine bağlı Sağmal beldesi ile Boyatlı, Eski Emek ve Bağraçık köylerinde etkili olan yağmur ve dolu, sele yol açtı.

## Evler yıkıldı

Sel suları nedeniyle Sağmal beldesinde 100'e yakın ev ve yeni yapılan ilköğretim okulu sular altında kaldı. 10 ev ve ahır kısmen yıkıldı. Diğer köylerde de 5 ev yıkıldı, 25 ev ağır hasar gördü. Sağmal Belediye Başkanı İsmet Özyürek, selin yarattığı zararın 5 milyon YTL civarında olduğunu tahmin ettiklerini söyledi.

Sel nedeniyle Başkale ilçesine bağlı Mahmudabat, Saltıdere, Ereğ, Azıklı ve Erener köylerinin yolları tahrip oldu; ağaçlar köklerinden sö-

küldü, araziler sular altında kaldı. Mahmudabat köyünde sel sularına kapılan 13 yaşındaki Ferhan Yaşar boğuldu. Yaşar'ın cesedi, sele kapıldığı yere, 30 kilometre uzaklıkta tarlaların arasına sıkışmış halde bulundu. Yağışlar nedeniyle Van-Hakkâri karayolunun 30. kilometresinde heyelan meydana geldi. 3 saat kapalı kalan yol çalışmalar sonunda kontrollü olarak açıldı.

Erzurum'un Narman ilçesine bağlı 7 köyde tarım arazileri sular altında kaldı. Narman-Pasinler yolu 23 kilometreden itibaren büyük zarar gördü, 3 köprü kullanılamaz hale geldi. Bingöl'ün Solhan ilçesinde de 20 evi su bastı, çok sayıda köy yolu zarar gördü.

Van'ın Gürpınar ilçesine bağlı Uçdoğan köyü yakınlarındaki yaylada kurulan çadıra yıldırım isabet etti. Çadırda bulunan bir kişi öldü iki kişi yaralandı.

124

Yolları çökerten, evleri yıkıp can alan sellerde DHA muhabiri Şenol Çakır da zor anlar yaşadı. Kurtarma ekipleri de sel sularının ortasında mahsur kaldı.

185



Milliyet  
Ankara  
bürosu  
telefonun  
ucunda

0312 410 88 00

Faks: 0312 417 38 78

eposta: ankhaber@milliyet.com.tr

#### ACIL TELEFONLAR

ITFAİYE .....	110
HIZIR ACIL .....	112
TELEFON ARIZA .....	121
ALO MALİYE .....	189
POLİS İMDAT .....	155



# Milliyet

6 Ekim 2006

# ANKARA

# Köhne altyapı Su şebekesinde keşmekeş bulvarı suya boğdu

*Alt geçit çalışmaları nedeniyle patlayan su boruları sonucunda Atatürk Bulvarı sular altında bırakıldı*

#### MİTHAT YURDAKUL

**A**tatürk Bulvarı'nda yapılan alt geçit çalışması, caddenin altından geçen su borularının patlamasına neden oldu. Böylece yetersiz alt yapı koşulları neticesinde Atatürk Bulvarı'nın TBMM önünde kalan kısmı sular altında kaldı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce 1950 ve 1960'lı yıllarda yapılan su şebekelerine ait haritalı bilgiye ulaşamaması, alt yapı çalışmaları sırasında her gün bir başka su borusunun patlamasına neden oluyor. Kazı çalışmaları sırasında delinen borulardan akan sular, Atatürk Bulvarı'nı sular altında bırakırken; civardaki bölgelere su dağıtımı da aksıyor. Bunu engellemek için delinen borulardaki suları başka borulardan abonelerine ulaştırmaya çalışan ASKI ekipleri, bir yandan da yenilenen hatların belediye makinalarına rastlamaması için şebekede haritalandırma işlemi yapıyor.

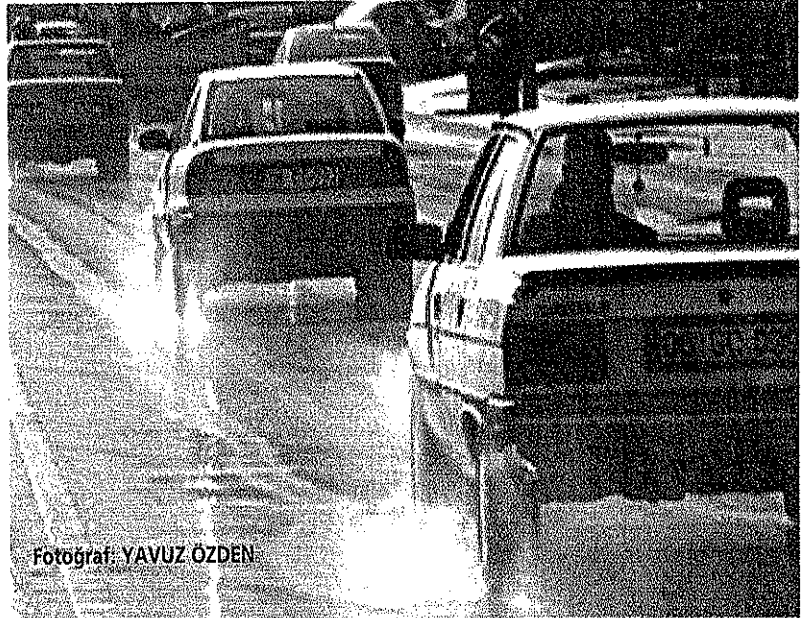
Bu arada 15 yıl öncesine kadar su şebekelerini

haritalandırmak konusunda tatmin edici bir çalışma yapılmadığı da bildirildi.

Öte yandan Atatürk Bulvarı'ndaki borudaki su kaçağı, dün öğlen saatlerinde giderilirken, suyun yarattığı çamur caddede bir süre daha etkisini gösterdi.

#### Diğer hatlar da kopuyor

Alt geçit çalışmaları sırasında elektrik ve telekom hatları da zaman zaman zedeleniyor. Buna neden olarak ise müteahhit firmalarca yapılan



Fotoğraf: YAVUZ ÖZDEN

hatların zemine belediyeye bildirilen derinlikten daha yakın olması gösterildi. İnşaatlar sırasında çok sayıda iletim hattının koptuğu ve sürekli tamir edilmeye çalışıldığı bildirildi.

Sorunlara neden olan Kuğulu ile Kennedy kavşaklarındaki alt geçit çalışmalarının ise, kasım ayı sonlarına doğru tamamlanması bekleniyor.

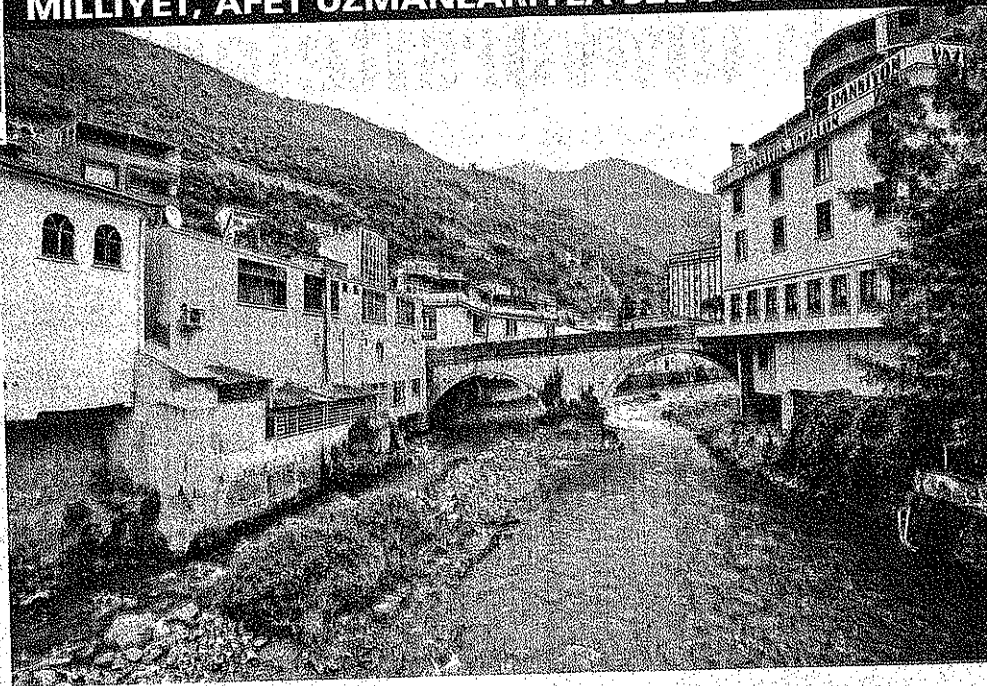


Ömer Yılmaz  
FOTOĞRAFLAR  
Dünyanın  
Ayatları

## MİLLİYET, AFET UZMANLARIYLA SEL BÖLGESİNDE - 2

### Binalar için derelerin yatakları değiştirilmiş

Rize'de geçen yağışlarda en büyük zarar İkizdere ve Karasu'da meydana geldi. Rize Belediye Başkanı Halil Bakırcı, derelerin üzerinin kapalı olarak izlenirle bina yapıldığını, hatta bazı vatandaşların bina yapmak için derelerin akış yataklarını bile değiştirdiğini söylüyor.



### KADIOĞLU'NUN İZLENİMLERİ

## Derenin tapusunu verenlere ne demeli?

Olay yerinde incelemelerini tamamlayan İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi Meteoroloji Mühendisliği Bölüm Başkanı ve İTÜ Afet Yönetim Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu'nun izlenimleri ise şöyle:

■ "Geçmişini hatırlamayanların yaşayacakları acıyı yeniden yaşamak vardır" sözünü George Santayana sanki bizim için söylemiş, 6 Temmuz 1929 yılında Trabzon'un Of, Çaykara ve Sürmene ilçelerinde büyük bir sel yaşanmış. Bu seiden dolayı dedem, Sürmene Köprübaşı'ndan Maçka'ya göç etmiş. Fakat 18-20 Haziran 1990'da bu sefer Maçka'da 57 kişinin hayatını kaybettiği en büyük sele yakalandım. Yoksa 14-15 Ağustos 1998'de Sürmene-Köprübaşı-Başköy'de tekrar yıkıcı sele zaten yan alıncaktırmış. Yani bu bölgede ders alınması için çok sayıda sel afeti yaşanmış fakat ne bürokrasi, ne de halk bunlardan yeterince ders almamış.

■ Ankara'dan yapılan tek tip projeler bölgede trajikomik durumlar yaratıyor. 'Binalarda ıslak zeminler kuzeye bakar' gibi kuralları ezberleyenler, Rize'de denize bakan tuvalet ve banyolu tesis planı yapmış. İtiraz ederseniz cevap hazır: "Proje böyle!"

Derenin tapusunu vatandaşlara verenlere ne demeli? Dere tapu filan taşıyor ama bürokrasiler, dünyada eş ve benzeri olmayan böyle müthiş icraatlara imza atabiliyor. Rize Belediye Başkanı'na sorun: altından dere geçen ya da ev yapmak için dere yatağının yerini değiştiren apartmanları size tek tek gösterisin. Bu ülkede bazılarını da fay hattını belediye encümen kararı ile değiştirmeye kalkmıştı. Selde de bunu başarıp derenin içine tapulu ve ruhsatlı evler, tesisler yapmış bile. Sonra da neden bu felakete uğradık diye destan yazıyor ağlıyor.

■ "Tepeleğe ev yapmış sel alır, yetmişinden sonra evlenmiş sel alır" diyen atalarımız, günümüzdeki bir yanlışla atf yapmış aslında. Maçka'da köprülere bakıyorsun, biri kilitli, diğeri ötekisi kilitli arzonoyuna uğramış bürokrasinin eseri. Birinde akıl, hesap ve estetik var, ötekinde bunları arayan da bulun. Basında sel ve heyelan haberleri artıkça Önemli Manastır gibi önemli turistik tesislere düzenlenen turlar iptal ediliyor. Maaşesef afet yönetiminin, afetlere ile ilişkisini Türkiye henüz fark etmedi. Bu nedenle hala 'doğayı koruyun, derelere müdahale etmeyin' diyenleri, ülkenin kalkınmasına karşıymış gibi gösteren çok. Maçka'da derenin içine gördüğüm kocaman ağaçlar, bana o derelerin uzun yıllardır temizlenmediğini söylüyor.

■ Gelmişken su mağdur KÜÇÜK HES'leri görümlü dedik. İkizdere Vadisi'nde gözlerime inanmadım. Tünellerden çıkarılan hafriyat tümöyle dere içine yığılmış ve yığılmaya devam ediyor. Hani derelere zarar gelmeyecek diye Çev Etki Değerlendirmeye Raporları'nda 35-40 metre olan dere yataklarını ba yerlerde 6-7 metreye düşmüş. Dere yataklarında, tek taraflı yapılan müdahaleli zararları su an karşı sahilde oluşan aşınımı heyelanlar ile çok net şekilde görümlü.

■ Romalıların deri bellerle mücahade edilemek için sadece barajlar ve su bentleri inşa edilmiş enlari 1940'lı yıllardan sonra 'seiden koruma' kavramına dönüştürülmüştür. Yani marifet sel afetinden korktu. Yani kuru, çakıl ve çöple dolu dereleri acı temizlemeye kasım ayının sonuna ka bölgede peş peşe selin görümlü h şekilde sürüp olamaz.

# Dereler temizlenmezse seller devam edecek

**Doğu Karadeniz'de Giresun'dan sonra sel yüzünden mağdur olan Rize'de yaptığımız araştırmada da benzer sorunlarla karşılaştık.**

**Dere yataklarındaki çarpık ve kaçak yapılaşma, burada da selin en başlıca nedeni olarak karşımıza çıktı**

**Tarih boyunca sellerden büyük zarar gören Trabzon'da ise geçmişten hâlâ ders alınmadığını gördük**

Rize'de dere yataklarının üzeri sokak ve caddelelere dönüştürülmüş, hatta bazı derelerin güverçinli bina yapılabilmek amacıyla değiştirilmiş.

Yatakların içine hiçbir izin alınmadan gelişigüzel konutların yanı sıra, okul ve sağlık ocağıları bile inşa edilmiş. Büyük hasarın meydana geldiği İkizdere'de en büyük tahribata ise, uzun zamanlar tartışılan Hidroelektrik santrallerin (HES) neden olmuş. Ağzı açık bırakılan tünellerden içeri giren taşkın suları, tünellerin diğer ağzalarından taşma, ekili araziler zarar görmüş ve bazı yollar çökerek kullanılamaz hale gelmiş.

74 kilometre uzunluğundaki İkizdere Vadisi'nde yapımı süren ve doğal yapıyı bozduğu için eleştirilen 21 HES'in yapımında tünellerden çıkarılan hafriyat dere yataklarına boşaltılmış. Tonlarca hafriyat dere yataklarını daraltınca taşkın siddetlenmesine ve sellerde neden olmuş.

Sivil toplum örgütleri, 11 ilçesinin her birinde dere olan kemlin genelinde yapımına başlanan 70'in üzerinde HES'in, doğal yapıyı bozmasının yanında, sellerin de başlıca sorumlusu olduğu görülmüş...

**Dere geçitlerinden haberleri yok.**

Rize Belediye Başkanı Halil Bakırcı, son yağışlarda en büyük zararın İkizdere ve Karasu'da meydana geldiğini, kemlin sel ve heyelan haritası olmadığını, dere yataklarındaki binalar



İncelememize Maçka Belediye Başkanı Ertuğrul Genç (ortada) eşlik etti

## Maçka ve Sürmene'de değişen bir şey yok

■ Maçka Belediye Başkanı Ertuğrul Genç, Maçka'da 1990 yılında meydana gelen selin Trabzon'da da etkilediğini ve toplam 57 kişinin hayatını kaybettiğini bina rağmen dere yataklarına yine kaçak bina yapıldığını söyledi.

■ Maçka'da yeni imar planları hazırlanması gerektiğini söyleyen yüksek mimar Faruk Burhanoğlu, doğal estetiğin sağlanması ve yeni sel felaketleri yaşanmaması için binaların dere yataklarına değil, yamaçlara yapımını gerektirdiğini anlattı. Burhanoğlu, bugüne kadar hazırlanan imar planlarının ıslak, kaba, üstelikten yoksun olduğunu, alınan kararların genellikle siyasi olduğunu vurguladı.

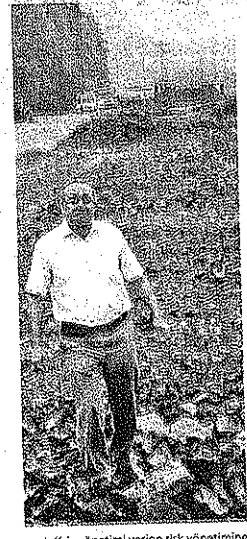
■ Geçmişte sel felaketleri yaşayan Sürmene'deki Beşköy Köyü'nde de durum farklı değil. İki kez haritada silinen ve yeniden kurulan, Adnan Kahveci, Recep Yazıcıoğlu, Yasar Nuri Öztürk, Mikdat Kadıoğlu gibi ünlülerin köyü olan Beşköy'de de dere yatakları ıslak sürüyor.

Karadeniz Otoyolu'nun bazı yerlerinde sorunlar var ancak otoyolun bize önemli bir yarar oldu. O da artık denizi görmemizi için yamaçlara bakmak zorunda kaldık. Bu bize binaların çirkinliğini gösterdi. Bunlar insan eliyelen felakettir.

**Sonuç kaçınılmazdı**

Bölgede yapımı süren HES inşaatlarının selde neden olduğunu ileri süren İkizdere Derneği Başkanı Kadem Ekişi ise, şöyle konuştu: "Yüksek yağışla birlikte doğal dengesi bo-

### Kadıoğlu'nun çözüm önerileri



■ Kriz yönetimi yerine risk yönetimine geçilmeli.

■ Akarsu yataklarını belirlene, düzenlene ve düzenleme, sel kontrol tesisleri, yağmur suyu drenaj sistemi, binaların tanınması, yükseltilmesi gibi yapısal ve mühendislik yaklaşımlarıyla birlikte sel yatağındaki arazileri kamulaştırma, yerleşimlerin yer değiştirilmesi, özel kullanım ve yapı izinleri, nehirlere ait sulak alanların geri verilmesi, halkın bilgilendirilmesi, sel müdahale planlarının yapılması ve sel sigortası gibi yapısal olmayan yaklaşımlar da yürürlüğe konulmalı.

■ Bunlar 'Sel Master Planı' gibi kapsamlı bir projeye ve tüm disiplinleri kapsayacak şekilde yapılmalı.

■ Romalıların deri bellerle mücahade edilemek için sadece barajlar ve su bentleri inşa edilmiş enlari 1940'lı yıllardan sonra 'seiden koruma' kavramına dönüştürülmüştür. Yani marifet sel afetinden korktu. Yani kuru, çakıl ve çöple dolu dereleri acı temizlemeye kasım ayının sonuna ka bölgede peş peşe selin görümlü h şekilde sürüp olamaz.

üzerlerine binalar yapılmış. Hatta öyle ki, bazı vatandaşlar zamanında bina yapmak için derelerin akış yataklarını bile değiştirmiş. Maaşesef dere yataklarına yapılan binaların çoğu ruhsatsız yapılar. Devlet buralarda yapıya izin verirken araziden dere geçitlerinden bile habersiz olmuştuk.

■ Romalıların deri bellerle mücahade edilemek için sadece barajlar ve su bentleri inşa edilmiş enlari 1940'lı yıllardan sonra 'seiden koruma' kavramına dönüştürülmüştür. Yani marifet sel afetinden korktu. Yani kuru, çakıl ve çöple dolu dereleri acı temizlemeye kasım ayının sonuna ka bölgede peş peşe selin görümlü h şekilde sürüp olamaz.



## Selin nedeni

Kadıoğlu Doğu Karadeniz'de selin nedenlerini şu 5 başlık altında topladı:

- 1) Bölgenin toprak yapısı, sel tehlike sınırı ve sel tehlike bölgesi haritası mevcut değil, mevcut olanlar ise güncel değil. Bu yüzden meydana gelene kadar sel ve heyelan riskine maruz olan konut, tesis, kamu binaları, altyapı vb. bilinmemekte ve bu bölgelerden saklanılmaktadır.
- 2) Küçük dere ve arkların ozerlerinin kapatılmasından dolayı bir yıl periyodik olarak yapılması gereken bakım-onarım hizmetleri yapılmıyor. Makine (teknik donanım), vb'nin yetersizliğinden dolayı açık olan dere yataklarında biriken malzeme de zamanında yatak dışına çıkarılmıyor.
- 3) Yerel yönetimler köprü ayakları arasında biriken malzemeye müdahale etmiyor. Bununla beraber dere yataklarından kontrolsüz malzeme alımı sonucu dere yatağındaki su akımı değişiyor ve dere taban kotunun düşmesi sonucu yapılan koruyucu yapılar yıkılıyor.
- 4) Heyelanlar, ev, yol ve HES inşaatlarından çıkan hafriyat ve çöpler dere yataklarına kontrolsüz atılıyor. Ayrıca şehir içindeki derelet, yolu kutu menfesi girmek yerine bütçe geçiyor. Liman ve otoyollar nedeniyle menfezlerle gelen taşkın suyu, hızla ve en kısa yoldan denize ulaştırılmıyor.
- 5) Halk ve yerel yönetimler, sel afetini yönetmek (risk azaltma, hazırlık, erken uyarı, müdahale için gerekli teçhizat, para, bilgi, vb ile birlikte temel afet bilincinden yoksun. Selde mücadelede "kum torbası" kullanılmıyor ve halkın sel sularında girecek olması engellenmiyor.



MILLİYET, AFET UZMANLARIYLA SEL BÖLGESİNDE - 1

# Doğa, cehalet ve ihmali cezalandırıyor

Önay Yılmaz ile sel bölgelerini gezen Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu, Giresun'daki incelemelerini bitirdikten sonra "Felaket göz göre göre gelmiş" dedi ve ekledi:

"Dere yatakları caddelere dönüştürülmüş, yatakların içine bina inşa edilmiş. Bazı bölümleri hatalı yapılan sahil otoyolu suların geçişini engelleyerek set oluşturmuş"

Başta Giresun olmak üzere Doğu Karadeniz'de yaşanan felç eden aşırı yağmur sonrasında meydana gelen selin nedenlerini, uzmanlarla birlikte araştırdık. Bu çalışma araştırma sonunda Milliyet ekibi, gerek geleneksel gerek modern yöntemlerin hiçbirini uygulamadığını ve bu nedenle yerleşim birimlerinin göz göre göre felakete nasiplendiğini söylediği sahni oldu.

Olay yerinde inceleme ve gözlem yapmak için İstanbul'dan Doğu Karadeniz'e ekiminde birlikte gelen İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi Meteoroloji Mühendisliği Bölüm Başkanı ve İTÜ Afet Yönetim Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu, görüşmelerini karıştırdı hayrete düştü.

Selden bu ay içinde en çok zarar gören illerden biri olan Giresun'da incelemelerini tamamlayan Kadıoğlu, şunları söyledi: "Dere yatakları sokak ve caddelere dönüştürülmüş, yatakların içine binalar inşa edilmiş. Dağlardan hızla inen dere suları, 50 ve 100 santim çapında bütçe adı verilen kütük beton ve plastik borulara sıkıştırılmaya çalışılmış, bazı bölümleri hatalı yapılan sahil otoyolu suların geçişini engelleyerek set oluşturmuş. Böyle alıyapısı



Dere yolu üzerindeki Küçükkesi'de selin yol açtığı heyelan Selime Devşin'in evinin duvarından içeri girince aile kendini zorlukla dışarı atmış.

olmayan, çarpık yapılaşmış bir şehrin selden etkilenmemesi mümkün değil. Felaket buraya göz göre göre gelmiş."

### Yol set oluşturdu

Giresun İnşaat Mühendisleri Odası Sube Başkanı Arzu Topuz, sahil yolunun bazı bölümlerinde denizden gelen taşkınları karşıyacak yapıldığını, yerleşim birimlerinin ise yolun birkaç metre altında kaldığını belirterek şöyle konuştu: "Ancak dağlardan gelen taşkınlar hesap edilmeden bu manzara meydana geldi. Otoyol bir set oluşturarak suların denize rahat akmasını en-

gelledi. Köprülerin altı taşkınların getirdiği ağaçlarla, araçlarla tıkanınca sular denize akamadı ve yerleşim birimleri sular altında kaldı. En önemlisi ise derelerin iletkenliğini, Dere yataklarına yapılan çarpık ve kaçak yapılar da buna eklenince şehir bu hale geldi. Burada 1949 yılında da böyle bir felaket yaşanmıştı. Ancak o günden bugüne hiç ders alınmadı."

### Aksu: Kimliksiz bir yol

Selin başta nedeni küresel ısınmanın yol açtığı görülen yağışlar ve sahil otoyolu olduğunu söyleyen Giresun Belediye Başkanı Kerim Aksu ise şöyle konuştu:

"Giresun yolda metrelerce 1200 kilogram yağış alıyor. Ancak son bir haftada 405 kilogram yağış aldı. Bu görülmemiş bir afet. İkinci neden sahilden geçilen otoyol. Bu yol kimliksiz bir yol. Giresun için Trabzon'a girmekten başka bir anlam taşıyor. Halkın denize bağlantısını kesen bir yol bu. Yanlış olduğunu detaylara süyledik ama bir sonuç alamadık. Üçüncüsü dere yataklarının iletkenliği. Yani buradaki kaçak yapılaşma. Dördüncüsü köprülerin yanlış inşası, yani mühendislik hizmetleri. Köprüler taşkınlarla göre hesap edilmeden yapılmış."

### İNANILMAZ ÖRNEKLER

## Dere yatağı dibinde 6 okul

Dere yataklarındaki yapılaşma en çarpıcı örneği Büyükgüre Deresinin bulunduğu Gaziler Mahallesi'nde gözlemlendi. Dere yatağının dibine tam 6 okul birden yapılmış. 6 okul ve 1 yurt da selden nasibini alan eğitim kurumlarının başında geliyor.

Küçükgüre Deresinin bulunduğu Tayyarcıdere Mahallesi'nde ise yine dere yataklarının içinde yüksek binalar ve inşaatlarla karşılaştık.

Binaların alt katları tamamen oturulmaz duruma gelmiş.

Buradaki yerleşim birimlerinin yaklaşık 2 metre üzerinde kalan sahil otoyolu, bir bent gibi taşan dere sularını tutmuş ve sonunda binalar sular altında kalmış.

En inanılmaz örneklerden biri ise, Gönep Mahallesi'nde Saydere'nin tam içine yapılan inşaat. Sel inşaatın yarısını alıp götürmüş ve sadece kolonlar kalmış.

Bulancağ'ta üzeri kapatılarak caddeye dönüştürülmüş Sel Dегiment diğer adı Tabaklar olan dere ise aşırı taşkın nedeniyle üzerinden geçen yolu tamamen çöktürmüştü.

Aynı dere sahil otoyolunun altından geçirilmiş ancak liman işletmesi denize akmasını izin vermediği dere L şeklinde 1 kilometre üstü kapalı olarak kıyıya paralel uzatılmış ve denize böyle akması sağlanmış. Ancak aşırı sular tahliye etmek için sahil otoyolunun bir şeridi yok edilmiş.

Derelelerin taşması sonucu altyapı da büyük zarar görmüş. Bunun sonucu olarak lağım fareleri ortaktırta cıktı, atarın, bazı yerlerde şebekelerdeki panfalar ve çökmeleri yüzünden içme suyu sıkıntısı yaşanıyor.

YARIN: Trabzon-Rize

## KADIOĞLU'NUN İZLENİMLERİ...

- Bölgede yıllar boyunca dantel gibi işlenmiş çabıllık ve günübirlik yaşam telaşı artık sel ve heyelanın ölümcül hale gelmiş. Dağdan akarak gelip bir evde yatak odasının kapısından hole taşınan otuk çamur görünce hayret ve korkuya kapılmamak elde değil.
- Dereye binlerce yıl aktığı yerden denize akmasına müsaade etmeyen hürs ve zekâ, aynı zamanda deriyet ufak bir kutuya hapşederek yüzlerce metre doluşturabileceğini de sanmış. Dünyanın başka hiçbir yerinde göremeyeceğiniz bir inat ve akılsızlıkla koca koca dereler küçük beton boruların içine sokulmaya çalışıyor.
- Duvarla dere dizginlemek...

Halbuki bu, masallardaki çini çömlek sokmaktan zor bir olay! Böylece sonsuz kadar hem deredeki çor çöp görülmeyecek, akan kanalizasyon kokmayacak hem de derenin üstünü oylu olarak kullanabileceğimizi sanıyoruz.

## Koca koca dereler küçük borulara sıkıştırılmış



duvar yaparak dereyi tümüyle dizginlediğinin sananlar, sel olunca sel sularından kurtulmak için ilk önce bu duvarları yıkmak zorunlu oluyor. Bu duvarlar her geçen yılın da işkan-

açılıyor. Daha da önemlisi ise selde insanların kaçıp sığınabileceği okullar da burada.

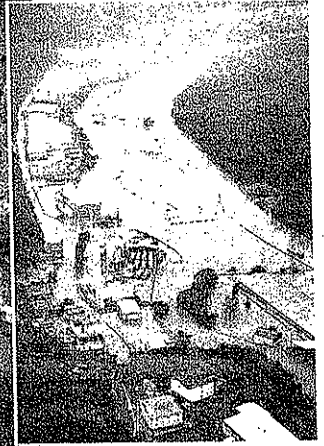
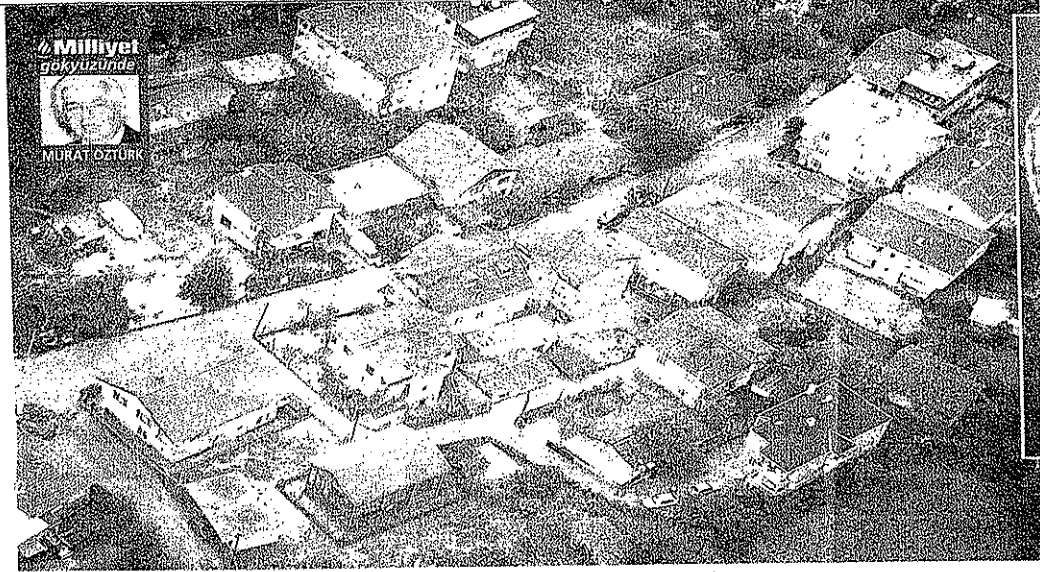
Sel yatağında yüzlerce öğrencinin okuduğu okullar da yapılmış ama bu okullar sel sularından korunmak için yüksek giriş ile girişini akıl edememiş. Şimdi bu okullardan, dünyanın en pis suyunu ve tonlarca çamurunu çıkarıyorlar.

### Nem ve küfler hasta edebilir

Umarım suyu doyan bina elemanlarında oluşacak olan nem ve küflerin neden olacağı astım, alerjik rinit, vb. gibi solunum yolu hastalıklarının önlenmesini sağlar.

Ağrıyan başından, bozuk moralinden ve kalkmayan uykudan hep havayı sorunu tutup, havayı gınlık keccisi haline getirirler, şimdi de her şeyi "büyük iklim değişikliği" nin üstüne atmaya çalışıyor. Bu kadar çok hatanın yapıldığı bir yerde iklimin değişmesini istan gerekmez ki, "hafif bir çise" bile sel ve heyelan olma-ya yeterli.





**Beykoz 'Venedik' gibi**  
Beykoz'da 1000, Sarıyer'de ise 100'e yakın ev ve işyerini su bastı. Akbaba Köyü Fener Caddesi'nde su seviyesi yaklaşık 1 metreye ulaştı. Kağıthane Cendere Yolu da trafikle kapandı.

# İstanbul sular altında

✓ **Aşırı yağış İstanbul'da da hayatı felç etti. Binlerce ev ve işyerini su bastı. İlk ve orta dereceli okullar iki günlüğüne tatil edildi**

✓ **Tarım Bakanı Eker, 'çarpık kentleşme'ye dikkat çekerken, Afet İşleri Genel Müdürü Taymaz, "Olay tamamen yerel yönetimlerin ihmali" dedi**

Türkiye'yi etkisi altına alan soğuk hava dalgası ve sağanak yağmur dün İstanbul'da da hayatı felç etti. Kentte dün devam eden yağış nedeniyle birçok ilde ev ve işyerlerini su bastı. Beykoz ve Kemurburgaz'da çok sayıda fabrika ile bir kreşte mahsur kalanlar kurtarıldı. 135 kilogram yağış düşen Beykoz'da ilk ve orta dereceli okullar 2 gün tatil edildi.

Aşırı yağış nedeniyle dün Beykoz'da 1000, Sarıyer'de ise 100'e yakın ev ve işyerini su bastı. Sarıyer'de bulunan lüks villalar da sular altında kaldı. Beykoz Akbaba Köyü Fener Caddesi'nde su seviyesi yaklaşık 1 metre yüksekliğe ulaştı. Otomobilleri sürükleyen sel sularında mahsur kalanların yardımı iş makineleri yetiştirdi. Köyde serum üretimi yapan Osel Fabrikası'ndaki yaklaşık 200 işçi, iş makineleri ve botlarla kurtarıldı.

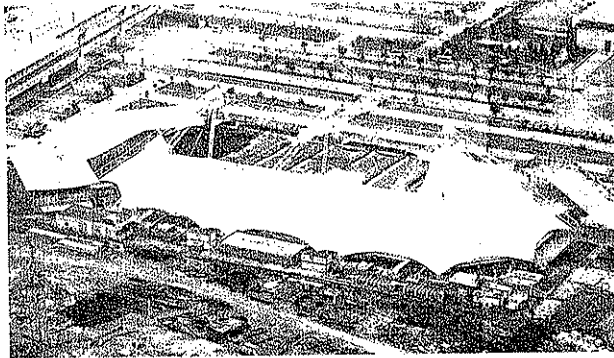
Kuzey Deniz Saha Komutanlığı'na bağlı Birinci Sınıf Dalga Kurtarma Grup Komutanlığı ekipleri de kurtarma çalışmalarına katıldı. Beykoz Tokatköy Deresi Sülüklüne Mevkii'nde dere yatağındaki ev ve iş yerleri sular altında kalırken, Derese köyünde, eski bir bina yıkıldı. Bölgeye, erzak ve yemek gönderildi. Beykoz'da ilk ve orta dereceli okullar 2 gün tatil edildi.

## 'Çaresizim, yardım edin'

Akbaba köyünde incelemelerde bulunan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadri Topbaş, evlerini su basan bazı vatandaşlar tarafından protesto edildi. Topbaş, arabası İstanbul'dan, esli buzdolabına kadar her şeyin dere yataklarına atıldığı, bunların da sürüklenerek kanalları tıkağünü söyledi.

Evinin su bastığını ve akciğer hastası olduğunu belirterek, "Çaresizim" diyen Emine Tiryaki, Topbaş'ın talimatıyla tedavi için ambulansla hastaneye götürüldü.

Bu arada Beykoz Gümüssuyu'ndaki Şahin Köktürk Spor Kompleksi ile Tokatköy'deki Şehit Er Ali Doğan İlköğretim Oku-



**Gösteri merkezinin çatısı uçtu** Aşırı yağış nedeniyle hasar gören yerler arasında İstanbul Gösteri ve Kongre Merkezi de vardı. Eski adıyla Mydonose Showland olarak bilinen gösteri merkezinin çatısı, rüzgârda parçalandı.

lu'na alınan mağdur vatandaşlara steak yemek dağıtıldı.

## 1 kişiye ulaşamadı

Toprak kayması sonucu Sarıyer Kiteçburnu Caddesi trafiğe kapandı. Kazan Kurabekir Mahallesi'nde bir gecekondu toprak altında kaldı. Gecekondu Hacı Bayram Hamurcu isimli bir kişinin bulunduğu ibaresi üzerine hareket eden itfaiye Hamurcu'yu ulaşamadı.

Gülbağçe Sokak'taki bir kreşte mahsur kalan çocuklar tahliye edildi. Kağıthane Cendere Yolu da tamamen kapandı. Fabrikaların da mahsur kalan işçiler zodyak bot ve iş makineleriyle kurtarıldı. İstanbul Valisi Muammer Güler, devlet olarak bölgedeki vatandaşların zararını telafi edeceklerini bildirdi.

## Yağışlara bir günlük mola

Diyarbakır'da, son bir haftada metrekareye 94 kilogram yağış düştüğünü bildiren Meteoroloji Müdürlüğü yetkilileri, bu miktarın yıllık yağış miktarının 5'te birine tekabül ettiğini açıkladı. Yetkililer, yağışların bugün etkisini kaybedeceğini, İstanbul'da sıcaklığının 3 ila 5 derece artacağını, İstanbul ve çevresinin yarın akşam yeni bir soğuk ve yağışlı havanın etkisine gireceğini bildirdi.

## Tarım Bakanı Mehdi Eker:

### Yapı için izin verirken dikkat edilmeli

Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker, Diyarbakır'daki sel felaketiyle ilgili olarak, bundan sonra özellikle yapı izni verirken daha dikkatli olmak gerektiğini belirterek, "Çarpık kentleşmenin acı sonucunu ile karşı karşıyayız" dedi. Bakan Eker, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu ile birlikte felaketin yaşandığı Diyarbakır'ın Çınar ve Bismil ilçelerinde dün incelemelerde bulundu. Bakan Eker şöyle konuştu:

### 'İnşallah bundan ders alınır'

"Çınar merkezinde herhangi bir sorun yok. Ama olumsuz gerekten bir yerde sonradan dere yatağına evler yapılmış. Maalesef, bakan 10 sene olmaz, 20 sene olmaz ama burası bir dere yatağı ise mutlaka bir gün sel gelecektir. En azından bundan sonraki yapılaşmaya izin verilirken, bunlara dikkat etmemiz gerekiyor. İnşallah bundan ders alınır ve gerekli tedbirler alınır." AA

## Afet İşleri Müdürü Taymaz:

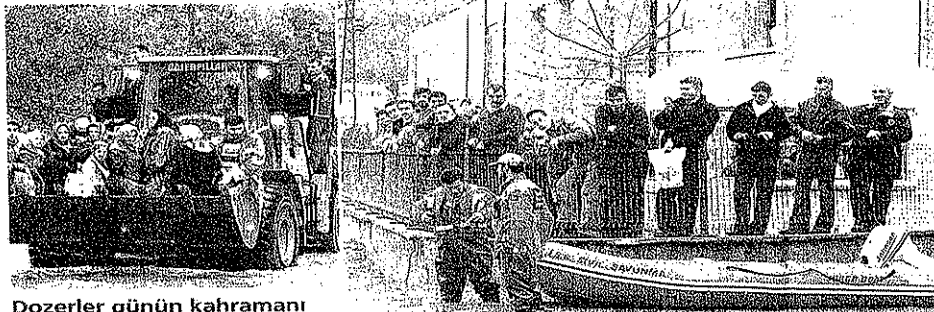
### Dere yatağını kapatıp bina yapmışlar

Sel felaketinin ardından ortaya çıkan tablo, Afet İşleri Genel Müdürü Mustafa Taymaz'ın isyan ettirdi. Türkiye topraklarının yüzde 15'inin sel riski altında olduğunu Taymaz, "Taşkınların yıllık zararı en az 100 milyon dolar. Devlet Su İşleri (DSİ) ise önlem için yılda ancak 30 milyon dolar kaynak ayarabiliyor. Bunun önlem almaya, zararı karşılayamıyoruz" dedi.

### 'Belediyeler suçlu'

Sel felaketinde yerel yönetimlerin ihmali olduğunu belirten Taymaz, bu konuda ilginç örnekler verdi: "İmarat arıziden dere geçmiş. Bu dere yatağını kapatmışlar. Dere yatağına kapatınca da, menfez yatağı oradaki yağmur miktarını götüremeyecek hale gelmiş. Şarık'taki olay tamamen yerel yönetimlerin ihmali. Karayolları Genel Müdürlüğü yol çalışması yaparken menfezin birini dar yapmış. Asın yağışta biriken suyun tahliyesi sağlanamamış..."

Taymaz'ın verdiği bilgilere göre, sel felaketinde ağır ve orta hasarlı konutlar ile zarar gören tarım arazilerini belirleyecek olan genel müdürlük, evleri oturulamayacak düzeyde hasar gören vatandaşlar için konut yapacaktır. 20 yıl vadeli ve 2 yıl geri ödemesiz konutların yapımına Mayıs 2007'de başlanacak. Bu süre zarfında evi olmayan vatandaşlara kira yardımı ödenecek. Tarım arazilerinin 3'te 1'i zarar gören hak sahiplerinin hasarı temin edilecek. GÜLÇİN ÜSTÜN Ankara



## Dozerler günün kahramanı

Osel Fabrikası'nda mahsur kalan 200 işçi iş makinelerine bindirilerek kurtarıldı. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı katkısıyla da botlarla kurtarma çalışmalarına katkı bulundu.

■ GÖKHAN KARAKAŞ ■ TAHSİN AKSU ■ HALUK ATALAY İstanbul

# Sağanak bu kez Bodrum'u vurdu

Türkiye'nin özellikle batı bölgelerinde soğuk ve yağışlı hava etkili olurken, Trakya'dan sonra Bodrum'u da sağanak yağış vurdu. Barlar Sokağı'nda su 50 santimetre yükseldi

## HABER MERKEZİ

Bodrum'da dün sabah başlayan ve kısa süren şiddetli yağış nedeniyle, kent merkezi ve beldelerde, birçok ev ve işyerini su bastı. Bazı işyerlerinde önemli çapta maddi hasar oluştu. Şiddetli yağış nedeniyle ilçede bazı dereler taşı.

Hilmi Oran Meydanı, "Barlar Sokağı" olarak bilinen Cumhuriyet Caddesi, Sanatokulu ve Üçkuyular caddeleri ile Omurca Dere Sokak'ta rögat ve mazgalların yetersiz kalması nedeniyle su yaklaşık 40 - 50 santimetre yükseldi. Caddeler nehirlere dönerken, motosiklet ve otomobiller sel sularına kapılarak denize sürüklendi, 300'e yakın ev ve işyerini su bastı.

Motosikletini kurtarmak isterken düşerek bölümlü tehlikesi geçiren Ahmet Denizkiran (19) arkadaşlarının yardımıyla sudan çıkartıldı. Yıldırım düşmesi sonucu Bodrum Belediyesi çöplüğünde sıkışan yangın kaza süründe kontrol altına alındı. Otellerde kalan bazı yerli ve yabancı turistler, 2 katlına çıkarak sel sularından kurtulabildi.

## Köpeği havlayarak kurtardı

Londra'dan gelecek bu yaz 500 bin dolara yüzme havuzlu lüks villa satın alan elektrik mühendisi Peter Fearley evinin tüm odalarını su bastığını ve köpeği Hektor'un havlayarak kendisini uyandırması sayesinde ölümden döndüğünü belirtti.

Şiddetli yağış, trafikte de aksamlara neden olurken, bazı yerlerde kısa süreli elektrik kesintileri yaşandı.

Bodrum Belediye Başkanı Mazlum Ağan, şiddetli yağışın Bodrum'un Torba mevkiinde bazı ev ve otellerde su baskınlarına neden olduğunu, bu bölgede çalışmaların aralıksız sürdüğünü kaydetti.

## Marmaris de ayn

Muğla'nın Marmaris ilçesinde etkili olan şiddetli yağış da çok sayıda işyerini su basmasına yol açtı. Dün öğle saatlerinde başlayan şiddetli yağış nedeniyle derelerin taşması sonucu çok sayıda işyeri sular altında kaldı. Marmaris-Dağca karayolunda bulunan tahliye kanalları ve mazgallar yetersiz kalınca, ulaşım da güçlük yaşandı. İşyerlerini su basına vatandeşler, iftayı elverişliyle birlikte yağmur sularını temizlemeye başladı. Muğla'da da şiddetli yağış nedeniyle ekili alanlar su altında kaldı.



birçok araç sularından kurtulamadı ve trafik uzun süre aksadı. Elektrikli kepenklerini yağmurdan korunmak için kapatan bazı işyeri sahipleri de elektriğin kesilmesiyle dükkanlarında mahsur kaldı.

**Dev gemi yanaşamadı**  
Kuzey Ege'de etkili olan ve saatte

ki hızı 60 kilometreye kadar ulaşan rüzgâr, Bozcaada-Geyikli seferlerinin bir süre durdurulmasına neden oldu. Dünyanın en büyük ve en eski kruvaziyer gemilerinden "Queen Elizabeth II", fırtına nedeniyle Kuşadası Limanı'na yanaşamadı. Gemii, Yunanistan'ın Pire Adası'na yönlendirken tur acentesi Sen Song'un Kuşadası Bölge Temsilcisi Mert Kavadoğlu, "Royle tarihi bir geminin son seferinde Kuşadası Limanı'na yanaşamaması üzücü oldu" diye konuştu.

## Fethiye'deki sel felaketi Medis'te

CHP Muğla Milletvekili Fevzi Topuz, Muğla'nın Fethiye ilçesinde 10 ve 13 Kasım tarihlerinde yaşanan heyelan ve sağanak yağmur yol açtığı sel felaketi TBMM gündemine taşıdı. Topuz, Başbakan Tayyip Erdoğan'a hükümetin bu tür afetlere ilişkin çalışmalarını hakkında bilgi istedi. Felakatin hasar ve ekonomik boyutunun belirlenip belirlenmediğini, soran Topuz "Yaşanan her afetten sonra bir veya birkaç maddede açıklanarak gerçekleştirilen çalışmaların hale gelen 1959 tarihli Afet Yasası'nda AKP hükümetince ısrar edilmesinin özel bir nedeni var mıdır?" diye sordu. ANKARA ANKA

## İzmir'e gökkuşluğu tacı

SAGAÑAK yağışların etkili olduğu İzmir'de güneşin yüzünü dün gösterdi. Geçen haftadan bu yana sağanak yağmurları aralıklarla yağdığı İzmir'de, Körfez'den başlayıp kenti kaplayan gökkuşluğu görüldü. Öğle saatlerinde güneşin yüzünü kısa süreli göstermesiyle ortaya çıkan gökkuşluğu, renk cümbüşüyle yağışın sona erdiği anı gösterdi. İZMİR TURAC TOP İZMİR DHA

## Fethiye'yi dün de yağmur vurdu

Muğla'nın Fethiye ilçesinde etkili olan fırtına ve sağanak yağmur hayatı olumsuz etkiledi. İlçede sık sık elektrik kesintisi olurken, ağaçların dalları kırıldı, tabelalar yırtıldı, balkonlar ise zor anlar yaşandı. Fethiye'de öğle saatlerinde başlayan sağanak yağmur ve fırtına hayatı olumsuz etkiledi. Saatteki hızı 60 kilometreye bulan fırtına nedeniyle bazı ağaçların dalları kırılarak, denizden esen lodos da Kordonboyu'nda demirli balkon teknelerine zararlar yaşattı. Meteoroloji yetkilileri yağmur ve fırtınanın etkisini artıranak devam edeceği uyarısında bulundu. İS ERDOĞAN ÇANKUS DHA

# BAKAN VEysel EROĞLU'NDAN KYOTO AÇIKLAMASI: Özel şartları dikkate alarak imzalayabiliriz

Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Türkiye'nin küresel iklim değişikliğinde suçunun olmadığını belirterek, "Türkiye'nin gelişmesine mani olmayacak şekilde özel şartları dikkate alarak Kyoto Protokolü'ne imzalamaya hazır olduğumuzu söyleyeceğiz" dedi. Eroğlu, dün Tunus'a hareketinden önce açıklamalarda bulundu. Akdeniz ülkelerinden çevre ta-



gili konuların ele alınacağı bir haftadan bu yana sağanak yağmurları aralıklarla yağdığı İzmir'de, Körfez'den başlayıp kenti kaplayan gökkuşluğu görüldü. Öğle saatlerinde güneşin yüzünü kısa süreli göstermesiyle ortaya çıkan gökkuşluğu, renk cümbüşüyle yağışın sona erdiği anı gösterdi. İZMİR TURAC TOP İZMİR DHA

mayacak şekilde özel şartları dikkate alarak Kyoto Protokolü'ne imzalamaya hazır olduğumuzu söyleyeceğiz. Ama özel şartlarımızın dikkate alınması lazım. Biz zaten gereğini yapıyoruz. Biz Türkiye olarak üzerimize düşeni yapıyoruz ama bunun samiy ve gelişimimizi engelleyecek şekilde olmaz. Tedbirleri kabul ediyoruz ama bizim de belli bir oranda emisyona artış eğilimini azaltarak devam etmemiz gerektiğini düşünüyö-

## Başbakan hastaneye gitti Anne Erdoğan tedavi altında

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın amnesi Tanziye Erdoğan'ın geçirdiği rahatsızlık nedeniyle birkaç gün önce yatanlığı Köşeyolu'ndaki Medipol Hastanesinde tedavi altında olduğu öğrenildi. Türkiye-Yunanistan Doğalgaz Boru Hattı'nın açılış töreni nedeniyle dün İpelek'te giden Erdoğan, açılış katılan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e birlikte helikopterle aksanı İstanbul'a geldi. Aliyev'i Çırağan Otel'i'ne bırakan Erdoğan, daha sonra Üsküdar'daki evine doğru yola çıktı. Peşindeki gazetecileri atlatan Erdoğan'ın hastaneye gittiği öğrenildi. Erdoğan'ın burada amnesiyi ziyaret ettiği ve doktorlardan sağlık durumu hakkında